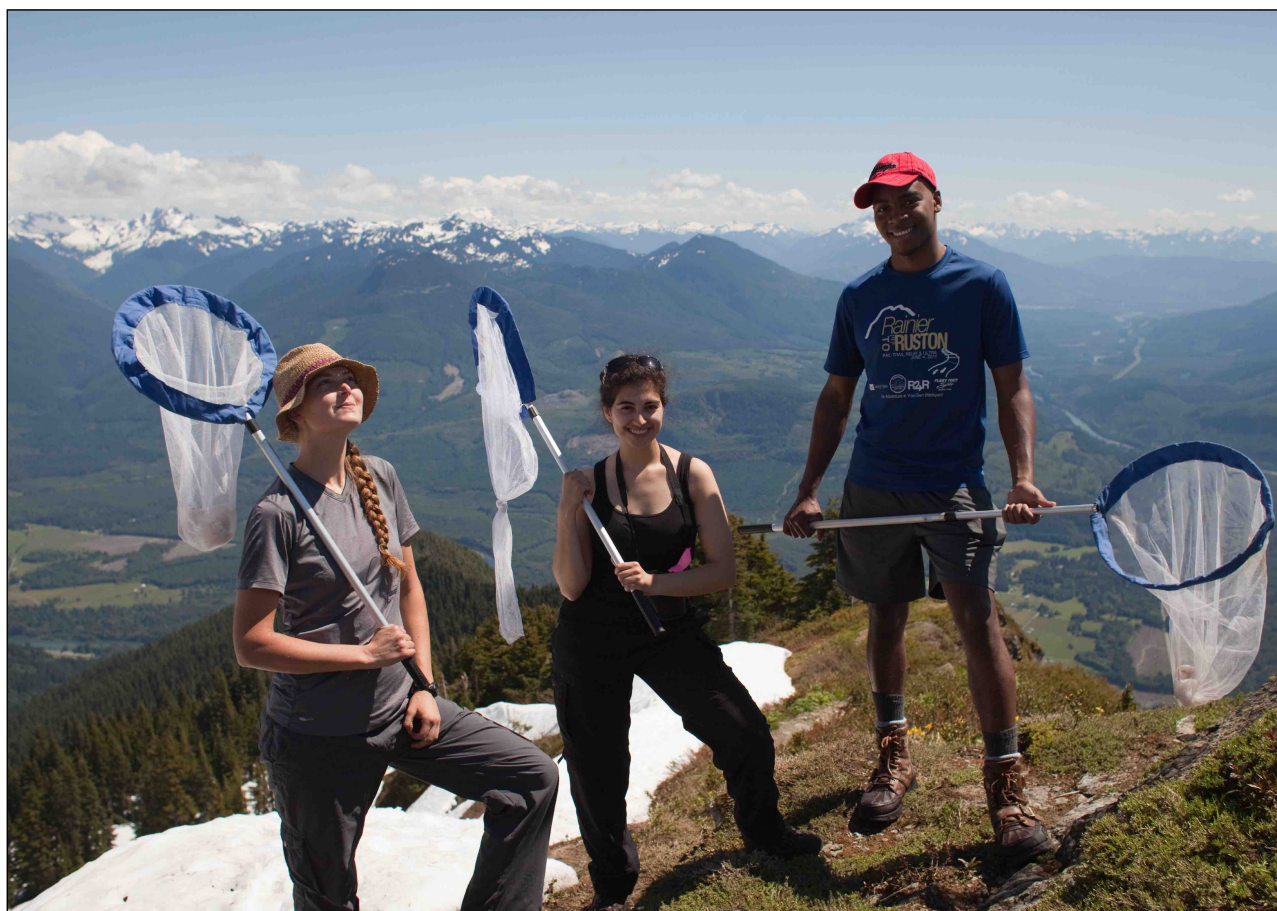

Competencia interespecífica

José Viñas

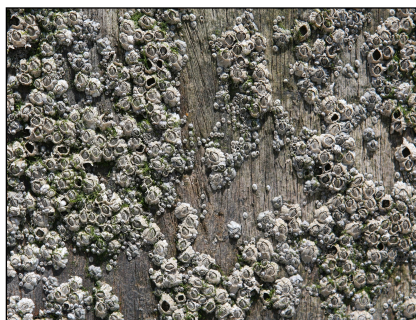

GUÍA DO ALUMNO

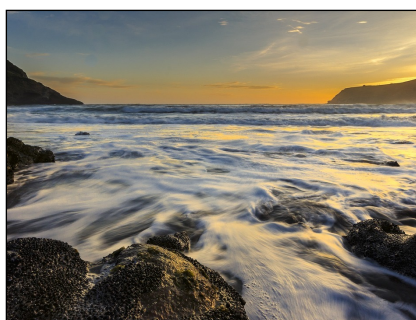
Introducción

O escenario base desta investigación co contido de todos os seus apartados: Orientación. Axuda a coñecer a situación actual da nosa cuestión ou problema. Conceptualización. Achega os coñecementos necesarios para poder solucionar o problema. Exploración. Permite acceder aos datos e móstranos como manexar o laboratorio virtual ou a páxina de ciencia cidadá para poder realizar a investigación. Experimentación. Consegue, grazas a app adaptadas ao proceso de indagación, elaborar hipótese, ordenar resultados en táboas gráficas. Conclusión. Promove a elaboración de conclusións a partir da hipótese exposta e os resultados obtidos. Discusión. Ofrece dúas formas habituais de presentación dos traballos científicos: oral, mediante pósteres ou paneis e escrita, mediante informes de investigación.

Orientación

Posiblemente camiñar entre as rochas na costa, resúltache incómodo pola presenza de balanos ou landras de mar. Un grupo de crustáceos que se alimentan de plancto e viven fixados ás rochas.

Conceptualización

Os balanos atópanse nas rocas costeiras ocupando a zona intermareal e inframareal. En Europa podemos atopar dous xéneros de balanos distribuídos a diferente altura na roca: *Balanus* e *Chtalamus*. Os primeiros son máis grandes e os segundos máis pequenos. Tanto Grinnell como Elton cualifican o nicho ecolóxico como o lugar que ocupa ou o papel que desempeña unha especie no medio ambiente. No noso caso valoraremos o nicho ecolóxico dos dous xéneros de balanos. Connel en 1961, realizou unha experiencia para valorar o nicho fundamental de ambas as especies. Un xénero pode crecer nun rango máis amplo en profundidade pero pode ser superada polo outro xénero, mentres que a outra se limita á roca máis profunda.

Exploración

Para familiarizarnos co laboratorio virtual permitiremos facer que se inicie o proceso sen modificar ningunha propiedade e esperaremos a que só un 50 % da roca quede sen ocupar (% Bare rock). Anota os teus resultados no apartado de Notas e observacións.

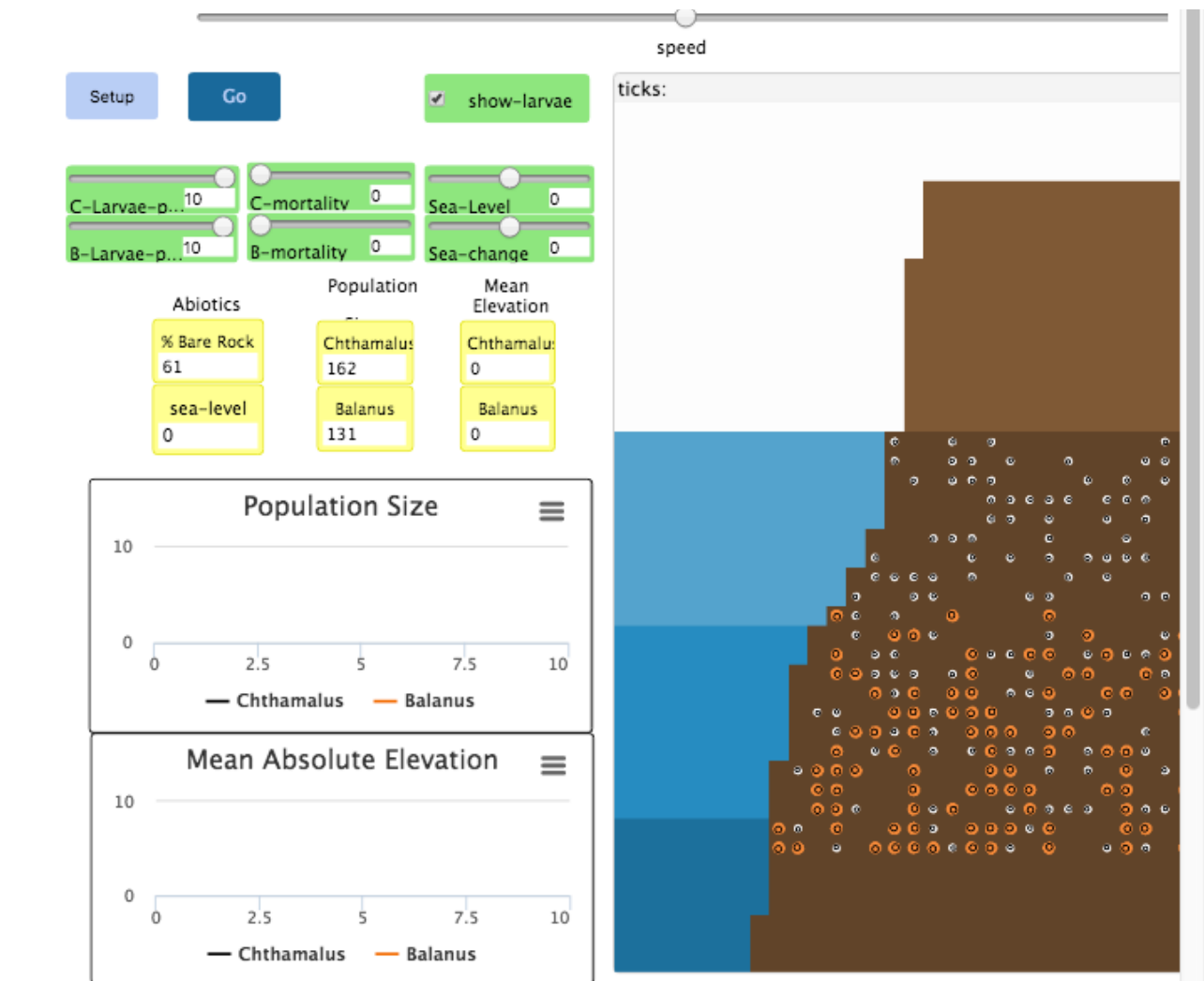
Guía do laboratorio

Cando se abre o modelo, verás unha sección de roca intermareal parcialmente subacuática e parcialmente exposta ao aire. Hai unha variedade de gráficos e informes numéricos que dan información actualizada sobre o sistema. Na visión do mundo verás pequenas manchas de branco e negro, que representan as larvas de natación libre de balanos.

Ao facer clic en "Ir", verás que as larvas se moven e ocasionalmente asíntanse e convértense en adultos na roca. Nota como *Balanus* aséntase e crece nunha gama máis ampla da roca que *Chthamalus*. Como se reflicte esta diferenza nas súas taxas de crecemento? Que predicir que serán os tamaños de poboación estable a longo prazo?

Cos controis podes afectar cada taxa de asentamento de especies e a mortalidade.

Tamén pode simular os efectos potenciais do cambio climático establecendo un nivel do mar que aumente co tempo.

O experimento de competencia interespecífica de Connell en 1961 é un exemplo clásico no estudo da ecoloxía. Podes explorar os nichos ecolóxicos de dúas especies de balanos, *Chthamalus* e *Balanus*. Unha especie pode crecer nun rango máis amplo en profundidade, pero pode ser superada, mentres que a outra se limita á roca máis profunda.

Experimentación

Podémosos facer multitude de preguntas con este laboratorio virtual Como afecta a amplitude de marea nas diferentes poboacións de balanos? como afectaría o cambio climático a estas poboacións? A mortalidade nunha das dúas especies permite que a outra teña un maior rango de ocupación da roca? Estas e outras preguntas iremos respondéndoas seguindo o proceso de experimentación.

Durante o proceso de experimentación, levaremos a cabo os seguintes pasos:

1. Proposición dunha hipótese con "Ferramenta para expor hipótese".
2. Recollida de datos a partir das nosas medicións no laboratorio virtual "Ferramenta para o deseño dun experimento".
3. Elaboración dunha gráfica a partir dos datos obtidos con "Data viewer".

Levar o cabo unha investigación

Elaborar unha investigación é un proceso máis complexo que a toma de datos. Para iso debemos poñernos no papel de investigador e comezar a realizar o deseño do noso proxecto que terá as seguintes fases.

1. Propoñer unha pregunta.
2. Expor unha hipótese.
3. Planificar a investigación.
4. Tomar e analizar datos.
5. Obter conclusións.

Podes propoñer hipótese que relacione a amplitude de marea co rango de ocupación do intermareal ou a influencia do cambio climático nas poboacións.

Para iso terás que expor a hipótese coas seguintes palabras: *SI, ENTÓN, diminúe, permanece igual, aumenta, é maior que, é menor que, é igual a, Mortalidade, Amplitude de marea, Nivel do mar, Rango de ocupación, tempo de exposición, Cthalamus, Balanus, Poboación*

HIPÓTESE

Deseña unha táboa para recoller os datos do experimento. Debes ter en conta cales son as propiedades constantes e as variables. Por exemplo, podemos calcular a variación da poboación ou do rango de ocupación do intermareal nas dúas especies, variando a súa mortalidade, a amplitude de marea ou o nivel do mar. Deseña novas experiencias novas experiencias en base ás túas hipóteses.

Táboa 1. Propiedades e medidas da experiencia Mortalidade Cthalamus

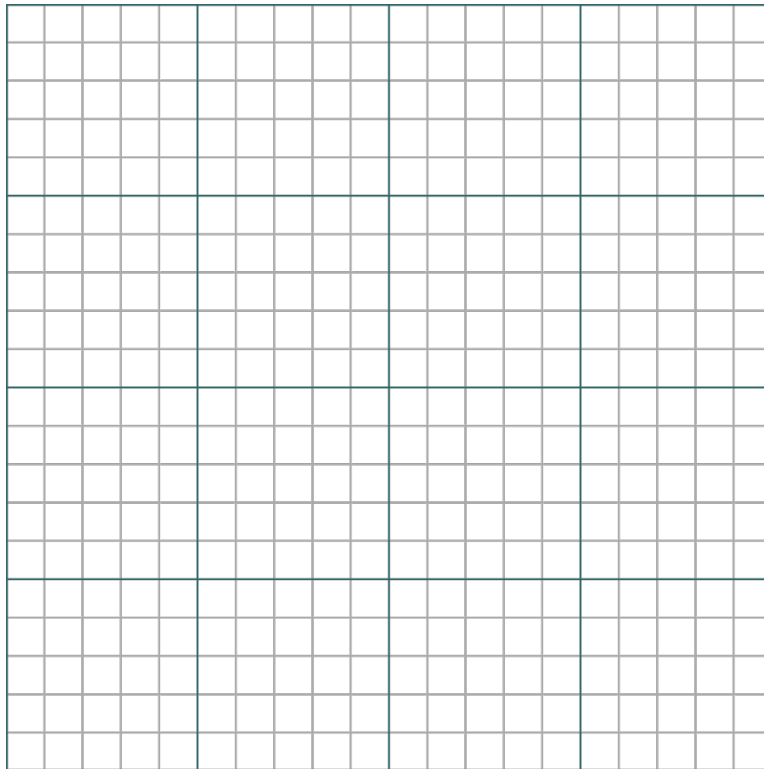
PROPIEDADES	MEDIDAS
Mortalidade Cthalamus	Tamaño da poboación B
Mortalidade Balanus	Tamaño da poboación C
Amplitude de marea	Rango poboación B
% Rocha non ocupada	Rango poboación C
Nivel do mar	

Táboa 2. Recollida de datos

N	VARIAR			MANTER CONSTANTE			MEDIDA		
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Elabora unha gráfica, dispón no eixo X a propiedade que varía e no eixo Y as medidas obtidas

Conclusión

A partir das hipóteses formuladas e dos resultados obtidos, podemos propoñer unha serie de conclusións.

CONCLUSIÓN

Discusión

Cando queremos compartir o noso proxecto temos dúas alternativas:

1. Exposición oral. Axudándonos dun cartel, unha presentación en Power Point ou prezzi, poderemos explicar en non máis de 10 minutos en que consiste a nosa experiencia.

2. Exposición escrita. Poderemos presentar un informe de investigación con todos os seus apartados para ser corrixido polo profesor ou valorado por outro compañeiro.

-Comunicación oral. É dicir expoñer, axudados dun cartel, Power Point, Prezzi,... os resultados e as conclusións do noso proxecto. Ver un exemplo de como presentar o proxecto de maneira oral en <http://vishub.org/excursions/2760>. Trátase dun cadro no que se inclúe:

- Pregunta guía da experiencia.
- Hipótese.
- Evidencia ou resultados obtidos durante a experiencia.
- Conclusións elaboradas a partir da hipótese e os resultados.

EXPOSICIÓN ORAL DA INVESTIGACIÓN

Cadro guía para a presentación do traballo

CUESTIÓN GUÍA.	
HIPÓTESE	CONCLUSIÓN
EVIDENCIA	EVIDENCIA

O informe da experiencia

axúdanos a elaborar o informe final para entregar ao profesor ou a un compañeiro para facer a avaliación por pares. Distinguimos diferentes apartados:

Introducción

Na introdución podes introducir o teu tema dando unha certa información de fondo.

Comeza por explicar o que xa se sabía antes de empezar a experimentar. Utiliza o que liches e viches na fase de orientación deste ILS. Tal vez poderías incluír un mapa conceptual. Ao final da introdución propón as hipóteses e / ou preguntas de investigación e explica por que as propós. Que querías pescudar? E que esperabas que pasase e por que? Podes botar unha ollada á fase de conceptualización para axudarche.

Materiais

En Materiais describe os materiais que utilizaches no experimento. Debido a que utilizaches un laboratorio online, indica cal foi e amosa un enlace a páxina web. Se utilizaches máis ferramentas, tamén debes describilas.

Procedemento

No procedemento descríbese o experimento paso a paso.

Outro estudante debe ser capaz de replicar o teu estudo baseado na túa descrición, debería poder facelo exactamente como o fixeches. Asegúrate de non omitir ningún paso na túa descrición.

Resultados e Conclusións

Na conclusión lista os teus resultados, compáraos coa túa pregunta da investigación e / ou as túas hipóteses e escribe a túa conclusión.

Comeza cos resultados. Podes incluír gráficos, táboas ou observacións que estean dispoñibles. A continuación descríbese se as túas hipóteses eran correctas ou non, e como os teus resultados proban isto. Que resultados son os máis importantes para probar as túas hipóteses? Podes botar unha ollada á ferramenta de conclusión para axudarte.